

men det sker icke, och dertill är lättjan och okunnigheten skulden.

Pilskogar tränga sig ännu längre fram mot fjellarne, sedan björken upphört att vaxa. Barken af pilarne är ypperlig till allt slags läderberedning. Dertill nyttjas den ock af invånarne.

Såsom bihang till ofvannämnde skogar medfölja *asp* och *alder*, *hagg* och *rönn*. Asplundar träffas i skydd af bergssidor på torr jordmon. Aldern (*alnus incana*, Willd.) pryder de våta ängarne och behåller sina löf längre än något annat löfträd i Lappmarken. På ängar och under bördiga bergssidor utbreder haggén sina löfrika, hvitblomstrande grenar om våren och sina svarta bärklasar om hösten. Rönnen är mera sparsam, men stiger högre upp under fjellarne, än någon af de 3 föregående. I skuggrika granskogar vexer den mycket spenslig och tjänar till refspinnar för nybyggarne samt vandringsstafvar för Lapparne.

§. 14.

Sedan vi nu i korthet genomögnat fasta landet i Lappmarken med dess egenskaper och förmoner, böra vi äfven fästa en kort uppmärksamhet på de vattenaktiga delarne, hvilkas inflytande på klimat och vegetation, samt ekonomie och hvardagslivets förnödenheter, gifver anledning till attnärmare undersöka

deras egenskaper samt utröna tjenliga medel till förekommande af de olägenheter, som af dem i deras nuvarande tillstånd förorsakas.

Ibland dessa vattensamlingar falla oss *sjöarne* (*lacus*) först i ögonen. De finnas till stor mängd i Lappmarken. Såsom exempel kunna nämnas: *Stor-Uman* och *Vindelen* i Umeå Lappmark; *Stor-Avan*, *Udjaur* och *Hornåvan*, samt *Rappen* och *Tjegelvas* i Piteå Lappmark; *Karatsch*, *Saggar*, *Skalka*, *Parkijaur*, *Randijaur* och *Purkijaur*, samt de nedre *Stor-Luleå*-träskén i Luleå Lappmark.

Sådana sjöar äro ganska djupa, ifrån 10 till 40 famnar. Islossningen sker ungefärligen 8 dagar före midsommaren. I mediet och slutet af November pläga de merändels tillfrysa. Vattnet klart, genomskinligt. Botten fast, hvitaktig, med sten- eller lergrund. Deras temperatur om våren och sommaren lägre, men om hösten högre än luftens. *Fiskar*, som trivas i dessa sjöar, äro förnämligast: *sik*, *asp*, *gädda*, *abborre*, *röding*, *borsting*, *lake*, samt understundom *löja*.

Dessa sjöars spridda holmar och slutande stränder erbjuda de förmonligaste tillfällen till uppodlingar.

Naturliga ängar, skog till öfverflöd, romantiska utsigter, fiskvatten, foglar och vilibråd rundt omkring i skogarne, med ett ord